

משה דיין

נגד

שרון שפורר – "המקום הכי חם בגיהנום"

בפני

ד"ר עמוס נבו, יו"ר, אורה עריף כץ, רמי יצהר

החלטה

הדיון בתיק זה נסב סביב השאלה, האם רשאי עיתונאי מבחינה אתית להכחיש פסיקה של בית-משפט ולהחליט על דעת עצמו להרשיע מאן-דהוא, תוך התעלמות בוטה מן הפסיקה.

במרכזה של התלונה עומדת פרשת התלונה על אונס כביכול שהגישה צעירה בריטית בקפריסין, ביולי 2019. קבוצה של צעירים ישראלים ששהו אז בנופש באי, נחשדו כי אנסו תיירת בת 19 שפגשו באחד מבתי המלון בעיר הקיט איה נאפה. הצעירים נעצרו על ידי המשטרה, נחקרו, ולבסוף שוחררו ושבו לישראל, לאחר שהצעירה התוודתה במהלך חקירתה בקפריסין כי בדתה את סיפור האונס. היא הועמדה לדין בגין עדות שקר ונגזר עליה מאסר על תנאי. הצעירה ערערה על ההרשעה בבית-המשפט העליון בקפריסין.

לפני כשנה ניתקל הקורא, משה דיין, מאשדוד בכתבתה של העיתונאית שרון שפורר באתר "המקום הכי חם בגיהנום" על כדורסלן העבר גיל מוסינזון ("הפורנו ה'פמיניסטי' של גיל

מוסינזון": 40 גברים מבצעים אקט מיני באישה עם רקע פסיכיאטרי קשה", (6.7.21), ולדבריו הופתע לגלות בה את הקטע הבא:

"בכתבה היחצנית לעילא על הפרויקטים הציוניים שלו לא עצרו לרגע לבדוק מי האישה שמצטלמת לסרט הזה. הם אפילו לא תהו מי הם הגברים שמגיעים להצטלם בסרט כזה, שצפיה בו אינה קלה ומעלה בעיקר אסוציאציות של סרטונים של קבוצת ישראלים אונסים תיירת בקפריסין, או של הירין שרפים של ישראל (החשוד באונס הילדה במלונית הקורונה – ש.ש.)" [ההדגשה שלנו].

העיתונאית שרון שפורר, נזעק דיין, עיוותה את המציאות והטעתה את הקוראים, כשבניגוד להכרעת בית-המשפט הציגה את הצעירים הישראלים כאשמים באונס התיירת. הוא פנה למערכת "המקום הכי חם בגיהנום" ודרש לתקן את הדברים ולהתנצל, ומשלא נענה הגיש תלונה למועצת העיתונות.

"אין בכוונתי להתנצל בשום אופן על מה שכתבתי וההחלטה מגוחכת בעיניי", כתבה שרון שפורר למועצת העיתונות במענה לתלונה. "לא אומר שאין תלונתו של האיש הזה [משה דיין] מעוררת מחשבה. היא אכן מעניינת ואקח אותה לתשומת ליבי, ואולי (אולי!) אבחר לכתוב אחרת בעתיד בעניינים כאלו, אבל מכאן ועד לטעון כי מדובר בסוגיה שראויה לדיון בהיבט האתי שלה על ידי מועצת העיתונות - זה מגוחך בעיניי. בטח ובטח לקבוע שעליי להתנצל תמורת גניזת התלונה".

"כתבתי", הוסיפה שפורר, "שהסרטון מעורר אסוציאציה. זו האסוציאציה שהתעוררה אצלי. לא נקבתי בפרשה ספציפית. ובטח לא בחשודים ספציפיים. אפשר לטעון כלפיי שמדובר בטיעונים מיתממים. יש בזה משהו נוכח העובדה שאכן חשבתי בעצמי על פרשת קפריסין. אבל בוודאי שאין מדובר בהפרה של כל סעיף אתיקה, שכן אין באמירה הזו התייחסות לכל פרשה כלשהי, ואף לא עובדה אחת שיכולה להתכתב עם פרשה מסוימת. אכן, מר דיין העלה נקודה מעניינת ומאתגרת בתלונתו יש לומר, וייתכן אף בחושיו המחודדים נכנס למוחי שאכן לא סבור שהפרשה בקפריסין נסגרה כפי שהיה עליה להסגר - ועדיין, כאמור, אין מדובר בהפרת אתיקה כלל וכלל".

בעקבות סירובה של העיתונאית להתנצל, הועבר הנושא להכרעת בית-הדין לאתיקה. הצדדים הוזמנו לדיון, אך שעות אחדות לפני שהחל, הודיעה המו"לית של "המקום הכי חם בגיהנום", עינת פישביין לבית הדין: "לא נגיע לדיון, כך שחבל לכנס את הפורום הנכבד". "התלונה הינה מופרכת ולא ראויה להתייחסות", הוסיפה. "מעולם לא הוכח שלא היה אונס בקפריסין". מותר לכתבת להשתמש בדימוי שבחרה ועוד ועוד... לא נוכל לשתף פעולה עם הליך שתכליתו להמשיך השפלת נשים".

כיוון שכך – ובצער – החליט בית-הדין לקיים את הדיון במעמד צד אחד. המתלונן, משה דיין, שטח בפנינו את טענותיו שעיקרן: הטעיית הקוראים באמצעות פרסום מידע כוזב.

בעוד בית-הדין יושב על המדוכה ודן בתלונתו, הגיעה מקפריסין הידיעה, כי בית-המשפט העליון שדן בערעורה של הצעירה הבריטית, זיכה אותה מהגשת תלונת שווא נגד הצעירים הישראלים.

בעקבות הפסיקה הזו הגענו למסקנה, כי הפרשה הנידונה כנראה טרם הגיעה לסיומה, בעיקר מהזווית הישראלית, ועל כן החלטנו ב-2.2.22 להקפיא זמנית את הטיפול בתיק עד למיצוי כל ההליכים המשפטיים בקפריסין.

בחלוף שישה חודשים, כשהתברר שאין כל התפתחות חדשה בפרשה, החלטנו לחזור ולדון בתלונה של מר דיין, אלא שהפעם ניצבנו בפני מציאות שונה מזו שהוצגה לנו בתלונתו: התיירת הצעירה זוכתה מהגשת תלונת שווא.

האם העובדה החדשה הזו, שאלנו, יכולה להשפיע על הדיון? האם יש קשר בין זיכוייה של הצעירה על ידי בית-המשפט העליון בקפריסין לבין הסוגייה האתית שהובאה בפנינו?

כאמור, לדברי התובע, העיתונאית הנתבעת הפרה את כללי האתיקה בכך, שייחסה לצעירים הישראלים אונס, שעה שבית המשפט בקפריסין הרשיע את התיירת בעדות שקר על שבדתה את סיפור האונס, והצעירים שוחררו לביתם. זה המידע שעמד בפני העיתונאית בשעת פרסום הכתבה שלה. מדובר במידע רשמי נתון, בזמן נתון, ועל סמך המידע הזה בלבד הוגשה התלונה. השאלה, האם העיתונאית הפרה את תקנון האתיקה יכולה להתברר אך ורק על בסיס המידע הזה, ולא לפי מידע שפורסם לאחר פרסום הכתבה.

אם נחזור לתלונתו של מר דיין, הרי שבעת פרסום הכתבה, כמו גם בעת הדיון בבית הדין לאתיקה, ובטרם הוגש הערעור של הצעירה על פסיקת בית הדין הקפריסאי, נראו עובדות המקרה ברורות.

“אין מדובר בדבר של מה בכך”, טען דיין בתלונתו. “קבוצת ישראלים נחשדו באחת העבירות הקשות והבזויות בספר החוקים של כל מדינה דמוקרטית - עבירת האינוס. דמם הותר ונשפך לחלוטין בזמנו כשהיו במעמד של חשודים עוד לפני שהחקירה הסתיימה ונתגלו כל העובדות, והם עברו משפט שדה. למן הרגע שהם נוקו לחלוטין מהחשד לאונס... ואילו המתלוננת השקרנית הורשעה בגין תלונת שווא - הרי שעיתונאית הגונה המעלה פרשה זו צריכה לציין ולא להשמיט נתונים עובדתיים מהותיים אלו, ולא לזרות חול בעיני קוראיה ולצרום בתודעתם עובדות כוזבות ובאופן מוטעה ומגמתית”.

לפי תקנון האתיקה של מועצת העיתונות (סעיף 3), חובתו של כל עיתונאי להקפיד על "דיוק, אמינות ושלמות המידע, ובכלל זה במאמרי דעה..."

לאור בדיקת העובדות, ולנוכח סירובה של הנילוה לאזכר את פסיקת בית-המשפט הקפריסאי גם לאחר שהתבקשה לעשות זאת, הגענו למסקנה, כי שפורר הפרה את הכלל החשוב הזה, שהוא תנאי בסיסי לקיומה של תקשורת הגונה ואמינה.

עמדה לפנינו פסיקה משפטית ברורה של בית-משפט בקפריסין. כלי תקשורת יכול לבקר פסיקה זו, או לקבוע שהפסיקה גרמה עוול, אבל הוא לא יכול להכחיש אותה, להתעלם ממנה וליצור פסיקה משלו שנוחה לו ומתעלמת מהמציאות. איך כתבה המו"לית של האתר, עינת פישביין, לבית-הדין, כשיעצה לבטל את הדיון: "מעולם לא הוכח שלא היה אונס בקפריסין".

גם אם מדובר ב"אסוציאציה", כדבריה של שפורר, או בהבעת דעה, היה עליה להציג את התמונה המלאה: כלומר, לפרסם את פסיקת בית-המשפט בקפריסין. זאת ועוד, סירובה לעשות כן לאחר שנתבקשה מחמיר את ממד ההפרה של תקנון האתיקה. טענתה של שפורר, כי "לא נקבתי בפרשה ספציפית. ובטח לא בחשודים ספציפיים" – היא בהחלט היתממות. די במילים "קבוצת ישראלים אונסים תיירת בקפריסין" כדי להזכיר לקוראים את הפרשה הספציפית הזו, שבזמנה זכתה להד תקשורת נרחב בישראל, בקפריסין ובבריטניה.

בכך גרמה שפורר נזק לאמינות התקשורת בעיני הציבור, וגם טפלה אשמה על הישראלים ששחררו באותה עת ללא כל אשמה.

אשר על כן, החליט בית-הדין לאתיקה לבקש משרון שפורר וממערכת "המקום הכי חם בגיהנום", לדאוג להעמיד דברים על דיוקם בהקשר של הכתבה האמורה במועד פרסומה, ולפרסם באתר את החלטת בית-הדין במלואה.

ניתן היום, 4.9.22, בתל-אביב.

רמי יצהר, חבר

אורה עריף כץ, חברה

ד"ר עמוס נבו, יו"ר

לפי תקנון האתיקה של מועצת העיתונות (סעיף 3), חובתו של כל עיתונאי להקפיד על "דיוק, אמינות ושלמות המידע, ובכלל זה במאמרי דעה..."

לאור בדיקת העובדות, ולנוכח סירובה של הנילוה לאזכר את פסיקת בית-המשפט הקפריסאי גם לאחר שהתבקשה לעשות זאת, הגענו למסקנה, כי שפורר הפרה את הכלל החשוב הזה, שהוא תנאי בסיסי לקיומה של תקשורת הגונה ואמינה.

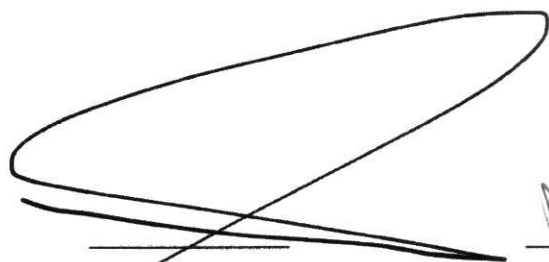
עמדה לפנינו פסיקה משפטית ברורה של בית-משפט בקפריסין. כלי תקשורת יכול לבקר פסיקה זו, או לקבוע שהפסיקה גרמה עוול, אבל הוא לא יכול להכחיש אותה, להתעלם ממנה וליצור פסיקה משלו שנוחה לו ומתעלמת מהמציאות. איך כתבה המו"לית של האתר, עינת פישביין, לבית-הדין, כשיעצה לבטל את הדין: "מעולם לא הוכח שלא היה אונס בקפריסין".

גם אם מדובר ב"אסוציאציה", כדבריה של שפורר, או בהבעת דעה, היה עליה להציג את התמונה המלאה: כלומר, לפרסם את פסיקת בית-המשפט בקפריסין. זאת ועוד, סירובה לעשות כן לאחר שנתבקשה מחמיר את ממד ההפרה של תקנון האתיקה. טענתה של שפורר, כי "לא נקבתי בפרשה ספציפית. ובטח לא בחשודים ספציפיים" – היא בהחלט היתממות. די במילים "קבוצת ישראלים אונסים תיירת בקפריסין" כדי להזכיר לקוראים את הפרשה הספציפית הזו, שבזמנה זכתה להד תקשורת נרחב בישראל, בקפריסין ובבריטניה.

בכך גרמה שפורר נזק לאמינות התקשורת בעיני הציבור, וגם טפלה אשמה על הישראלים ששוחזרו באותה עת ללא כל אשמה.

אשר על כן, החליט בית-הדין לאתיקה לבקש משרון שפורר וממערכת "המקום הכי חם בגיהנום", לדאוג להעמיד דברים על דיוקם בהקשר של הכתבה האמורה במועד פרסומה, ולפרסם כאתר את החלטת בית-הדין במלואה.

ניתן היום, 4.9.22, בתל-אביב.

רמי יצהר, חבר

אורה ציף כץ, חברה

ד"ר עמוס נבו, יו"ר